

ну. Розвиток і розширення курортно-рекреаційної сфери в свою чергу послужить забезпеченню максимальної зайнятості населення, збільшить добробут регіону, зміцнить його економічну незалежність та самостійність.

Отже, для багатьох країн світу та України в цілому курортно-рекреаційна та туристична сфера обслуговування має важливе значення для розвитку та сприяє: підвищенню економічного рівня країни, створенню нових робочих місць, зростанню рівня життя населення, розвитку усіх галузей, які прямо чи опосередковано пов'язані зі сферами обслуговування туристів, удосконаленню господарчої інфраструктури через стимулювання будівництва об'єктів обслуговування, активізація діяльності центрів народних промислів та розвитку культури.

Список використаних джерел

1. Гуляев В. Г. Туризм: экономическое и социальное развитие / В. Г. Гуляев. – Москва : Финансы и статистика, 2003. – 310 с.
2. Черчик Л. М. Маркетинг рекреаційних територій: теорія, методологія, практика / Л. М. Черчик. – Луцьк : ЛДТУ, 2006. – 136 с.
3. Гудзь П. В. Механізм розвитку курортно-рекреаційних територій у сучасних умовах : дис. д-ра екон. наук / П. В. Гудзь ; Інститут економіко-правових досліджень НАН України. – Донецьк, 2003. – 450 с.

А. К. Хамайко, студент
Науковий керівник – А. О. Пантелеймоненко,
д. е. н., професор
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет
економіки і торгівлі», м. Полтава
artem.xamaiko@gmail.com

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Чернігівщина є туристично привабливим регіоном України який, в перспективі, має всі можливості для потужного розвитку туристичної галузі, котра стане одним із головних напрямів у розвитку економіки та культури даного регіону. Виходячи з аналізу та останніх статистичних даних, можна стверджувати, що це цілком реально і туризм в Чернігівській обл. дійсно розвивається.

Дані щодо туристичних потоків Чернігівської обл. за 2014–2016 рр. свідчать про те, що на даний момент туризм поступово відновлюється і набирає оберти після певних соціально-економічних та політичних подій, котрі вплинули і на туристичну сферу. Відбувається це дуже динамічно. Так, у 2014 р. кількість туристів, обслуговуваних туристичними організаціями становила 7,7 тис. осіб, у 2015 р. цей показник зменшився майже до 7 тис. осіб. Але у 2016 р. ця цифра зросла до 11,7 тис. осіб, з яких більша частина (87 %) виїжджали за кордон, а 13 % – подорожували Україною [1].

Нажаль, поки що немає даних за 2017 рік, але можна припустити, що цей показник зріс не менше ніж до 15 тис. осіб, з яких 15 % складають внутрішні туристи.

Згідно даних Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської ОДА, туристичною діяльністю в області займаються: 4 туроператори, 65 турагентів, 3 інформаційно-туристичних центри. В області розроблено 17 туристичних маршрутів різних типів: 5 – обласного значення, 4 – краєзнавчого, 3 – паломницького, 3 – екологічного, 2 – сільського зеленого туризму. Також в області знаходиться п'ять об'єктів для прихильників активного туризму, зокрема це сплави на плотах та байдарках. Нараховується більше 75 засобів колективного розміщення (готелі, хостели, туристичні комплекси тощо). Створено більш ніж 40 садиб та баз відпочинку [2].

На даний момент, на державному обліку в області перебувають більше 9 тисяч пам'яток культурної спадщини, 1 900 з них національного значення. 14 населених пунктів області включено до переліку історичних населених місць України, три з них мають тисячолітню історію (м. Чернігів, м. Новгород-Сіверський, смт Любеч). Працює 37 музейних закладів, у тому числі 3 національні заповідники.

Так, в цьому році збільшилось відвідування природних парків області та дендропарку Гросянець на 17 % (на більш ніж 11 тис. осіб), а кількість бажаючих відвідати заповідники та музеї зросла на 8 % в порівнянні з минулим роком. Популярністю користується також Менський зоопарк, який цього рік прийняв майже 39 тис. відвідувачів.

Також, набирає обертів розвиток фестивального та активного туризму. Найбільш масові заходи Чернігівщини: фестиваль

авторської пісні та Міжнародний молодіжний фестиваль «Івана Купала на Голубих озерах», фестиваль «Київська Русь» у Любечі, фестиваль національних культур «Поліське коло», літературно-мистецьке свято «Седнівська осінь», «Зелена сцена» у Чернігові та багато інших [3].

Однак, найбільшу популярність в області має сільський зелений туризм. Основні центри сільського туризму знаходяться в Чернігівському, Коропському, Ічнянському, Ріпкинському районах та передмісті Чернігова. Найбільш відомі: «Соколинний хутір» – садиба з етнографічним музеєм, що знаходиться в с. Петрушівка та надає послуги з розміщення та відпочинку. На території знаходяться 5 будинків в українському стилі, котрі можуть розмістити до 20 осіб. Серед розваг, які може запропонувати садиба: риболовля, верхова їзда, аквазона з катамаранами та човнами, козацький тир тощо. Також на території знаходиться невеличкий зоопарк, дитячий майданчик та Музей хутора, який присвячений історії та культурі даного регіону.

«Андріївські озера» – садиба котра розташована на березі мальовничого озера Балинь в с. Андріївка. Має будівлю з 8 номерами, в яких може розміститися до 35 осіб. Серед послуг, що надає садиба: тир, приватний пляж, дитячий та волейбольний майданчики, баня, місця для проведення пікніків з мангалами, рибалка. Також є можливість для заняття водними видами спорту та велотуризмом. «Кінний двір» – рекреаційний комплекс, розташований в смт Седнів поблизу р. Снов. Має невеликий готель, який пропонує розміщення в куренях (екологічно чисті номери на сіновалах), що є родзинкою даного комплексу. Крім цього є і звичайні номери. На території знаходиться ресторан, оформлений в етнічному стилі. Головною послугою даного рекреаційного комплексу є катання на конях та кінні прогулянки [4].

Загалом, сільський зелений туризм має лише позитивний вплив на туристичну сферу області. Разом з тим, він створює робочі місця, сприяє зайнятості сільського населення та приносить заробіток селянам, що в свою чергу покращує й економічну сферу регіону. Також, такий вид туризму допомагає зберігати культурну спадщину регіону (місцеві народні звичаї, істотково-культурні пам'ятки тощо).

Головним документом, що регулює розвиток туризму в Чернігівській області є «Програма розвитку туризму на 2013–2020 рр.». Основною метою даної програми є формування на території області конкурентоспроможного туристичного продукту, здатного максимально задовольнити потреби внутрішнього і міжнародного (в'їзного) туризму. Згідно останніх даних, за звітним про виконання у 2015 р. було здійснено виконання заходів по пріоритетним напрямкам: розвиток туристичної інфраструктури, удосконалення рекламно-інформаційної діяльності, розвиток подієвого (фестивального) туризму, розвиток сільського зеленого туризму та ін., загалом було залучено коштів з обласного бюджету та профінансовано на суму 300 тис. грн. Також, серед останніх програм Департаменту культури і туризму, національностей та релігій ОДА, можна назвати «Програму розвитку Менського зоологічного парку загальнодержавного значення на період 2016–2020 рр.», основною метою якої є збереження зоологічного парку загальнодержавного значення як унікального об'єкта природоохоронного, масово-освітнього значення та улюбленого місця відпочинку мешканців Чернігівської обл. та сусідніх областей [3].

Отже, можна сказати, що туристична галузь Чернігівщини розвивається з кожним роком. Пріоритетною є сфера сільського зеленого туризму, екологічного та активного відпочинку. Загалом показники внутрішнього та зовнішнього туризму зросли в порівнянні з минулими роками. Також помітною є підтримка сфери туризму з боку обласної державної адміністрації та її департаментів, впровадження нових програм що до розвитку туризму в регіоні.

Список використаних джерел

1. Головне управління статистики у Чернігівській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chernigivstat.gov.ua/statdani/Turizm/>. – Назва з екрана.
2. Департамент культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cult.gov.ua/>. – Назва з екрана.
3. Сайт Чернігівської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oda.cg.gov.ua/>. – Назва з екрана.
4. Український туристичний портал Zruchno.Travel [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zruchno.travel/>. – Назва з екрана.